

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 10 Ianuarie st. v.

Desbaterea specială a bugetului în casa deputaților Ungariei, după telegramele ce ne-au sosit ieri, încă nu e terminată. Se va termina. Și rezultatul ei nu se va deosebi de rezultatul desbaterii „liberală“ a casei noastre. Ea însă, decând țeara se află sub mâna ministrului-president Tisza, este așa precum acesta a binevoit să fie încă înainte de întemeierea majorității ce însuși și-a creat-o.

Ce om însă, care cunoaște numai cât de puțin raporturile din Ungaria, se mai poate preocupa de asemenea hotărâri? Nu numai în Ungaria: și în străinătate se scie, ce însemnătate este sub guvernul actual unguresc, a se atribui formelor constituționale unguresci. Fie la buget, fie la legea electorală, fie la ori-ce se pune spre desbatere în casa deputaților, majoritatea „liberală“ hotărăsece. Ea este infalibilă, căci nu se abate dela executarea voinței primului ministru, creatorul ei.

Este pagubă de timpul pierdut cu o discursurile deputaților din opozițiune. Majoritatea guvernamentală, cel puțin, într-o privință se arată „patriotică“: ea nu mai întinde vorba, combătând pe oratorii din opozițiune. Considerând, se vede aceasta ca o treabă a ministrului-president, capul ei, ca se mulțumesc cu votul. În privința aceasta nu se dă pe sine, nici pe căpetenia ei de rușine.

Nu credem că s'ar pute ivi vre-un proiect de lege din partea guvernului, pentru care dînsa cu largă sa conștiință nu ar vota fără leac de scrupul.

Cu toate aceste desbaterea bugetului în casa deputaților, și cu deosebire desbaterea în general, și de astădată a fost interesantă.

La ori-ce desbatere de buget în casa deputaților Ungariei, de ani încoace, nu cifrele sînt, care precum în alte părți, au în sine farmecul de a stîrni interesul pentru desbatere. Cifrele, lucrul principal în bugetele țării noastre sînt

lucru secundar. Și cum se nu fie, când știut este, că în fie-care an ministrul vine cu un buget încărcat cu deficite și datorii sporite și cu un exposeu, care după cum îl prezentează ministrul de finanțe, bugetul e mai inocent decât inocența însăși?

Nu e vorbă, ministrul unguresc de finanțe este un artist, atât în compunerea bugetului, cât și a exposeului. Și unul și altul, din depărtare privit, se pare de tot cumpăt și acceptabil. Trebuie să le privești, pe amîndouă, de tot de aproape, ca să le observi marafeturile și să te îngrozesci de ele.

Nu voim dar' să ne ocupăm cu lucrul după obiceiul țării în mod secundar, cu atât mai virtos, cu cât nu este de mult, de când la acest loc a fost vorba și de partea aceea, care privește cifrele bugetului pe anul 1886.

În fața procesului de presă, așteptat cu atîta sete de organul oficios din Cluj, „Kolosvári Közlöny“, care aprins de rîvnă „patriotică“, chiamă deosebit atențiunea juraților din Cluj asupra „cutezanței agitatorice a „Tribunei“, mărturisind totodată în naivitatea sa, că el a stîrnit procesul: cu totul alta trebuie să fie și preocupățiunea noastră când e vorba de desbaterea bugetului.

S'au accentuat lucruri importante din partea oratorilor din opozițiune, lucru care sînt cu mult mai aspre și mai grele imputări aruncate în capul guvernului, decum sînt cele ce se aruncă guvernului și compatrioților ce-l susțin, din partea noastră.

Îndată primul orator, după raportorul comisiei financiare, deputatul Hélfy, spune guvernului fără de nici o rezervă că vrăsmășia din partea tuturor naționalităților din țeară a produs-o administrațiunea cea rea și sarcinile ce apasă naționalitățile. „Libertatea adevărată ar împăca și pe naționalități. Politica guvernului față cu naționalitățile se razimă de tendința unui oportunism reacționar. Nu tre-

bue uitat, că raporturile intime cu naționalitățile sînt tot atîta, cât e și scutul cel mai tare al nostru în potriua Rusiei“.

Cunoscutul Bela Grünwald, repli-când ministrului-president, la cele ce și-seșe acesta în ședința dela 15 Ianuarie n. a și între altele: „Nu este de ajuns a nu apăsa naționalitățile și a le lăsa liberă întrebuințarea limbii lor în comună, în biserică și în școală. Poporul trebuia pus în pozițiune de a simți efectele binefăcătoare ale statului unguresc; în ale dărilor, a cassa volnicia și vexațiunile; a introduce ordinea și dreptatea; a organiza o justiție pdrintească, care să merite respectul și încrederea; pe terenul instrucțiunii elementare să nu se pună pondul principal pe instrucțiunea limbistică maghiară, ci pe cea patriotică ungurescă...“

Chiar prin pertractările ce vor avé loc înaintea unei curți cu jurați nepre-occupați în favorul nostru, poate din contră, se va lămuri, că în coloanele aceste nu s'au și mai mult decât și deputații, cari nu pot să treacă de agitatori contra ideii de stat unguresc, în parlamentul Ungariei. Ba acestia pare, că vor să ne întrecă, când d. e. același Bela Grünwald afirmă dela înălțimea tribunei țării, că astăzi „organizațiunea justiției este demoralizată“; că în ținuturi, unde locuitorii

mai corupte; că în administrațiune domnesce volnicia autorităților, tot felul de abuzuri, defraudățiuni, tratament rău, forță brutală și vătămarea cea mai simțită a intereselor poporului într-o parte considerabilă a țării. „Administrațiunea aceasta — exclamă oratorul, — a procurat națiunii mai mulți inimizici, decât toți agitatorii naționali la olaltă!“

Departa de noi ca să voim a căuta să influențăm asupra cuiva. Voim numai să arătăm, cât ținem noi de justificată atitudinea noastră, prin care noi servind poporului român de pe teritorul coroanei unguresci, servim totodată și cauza ordinii

și legalității, atît de dorite și de cei mai celebri parlamentariști ai Ungariei.

Ne oprim aici, căci nu vrem să scădem ceva din bucuria oficiosului din Cluj, căruia, d. e. înșăși cu multă satisfacțiune s'în-ținea jura

Întorcîndu-ne la desbaterea bugetului și apreiînd-o așa după cum se prezentă, nu putem suprima de loc îngrijirile noastre de viitorul patriei. Trebuie să ne punem întrebarea: până când numai tot discursuri pompoase asupra deficitelor și datoriiilor ce crece, și asupra cangrenei, de care se face atît de bogată amintire, fără de a vedea și vre-un folos îmbucurător în urma acestor discursuri?

Cine tot cerne, nu mai ajunge să se frîmînte.

În cestiuni de stat, mai ales când deputații unui parlament cum este al Ungariei pot fără de a fi chiamați la ordine, vorbi despre defraudățiuni și corupțiuni de tot felul în oficiile publice ale statului, cer-nutul cu frase frumoase nu folosește nimica. Din contră el produce stări de lucruri, în care nu este mirare, dacă și pe ministri îi veți împinși pe povârnișul fatal, de a da în public expresiune temerii, că sînt semne de disoluțiune.

O lămurire.

Într'un nou șir de articole intitulate „Incapacitate ori rea credință“ colegii nostri dela „Gazeta Transilvaniei“ urmează cu „muștrările binevoitoare“ ce au creșut de cuviință a ne face și mă scot de astădată la iveală pe mine personal, prezentându-mă publicului român ca pe un om prost și mișel, pentru-că nu am voit să răspund la dojenele nemotivate ale lor.

Foița „Tribunei“.

Jefuirea palatului chinez de vară în anul 1860.

Această descriere interesantă și plină de adevăr a fost făcută de contele de Hérisson. Lumea întreagă fu uimită de conduita barbarilor moderni. Englezii și Francezii se inculpau unii pe alții și istoricii se siliau, care mai de care să acopere această purtare destul de rușinoasă pentru Europa cea cultă. Contele de Hérisson era interpretul comandantului francez Montauban și a fost martor ocular la evenimentul acesta.

După lupta dela Pa-li-cao fu luat palatul de vară. Armata franceză era însoțită de cavaleria engleză; armata engleză sub comanda generalului Grant se afla distanță de câteva oare înapoi. Șese comisari fură determinați, care trebuiau să adune obiectele prețioase din palat și să le împartă în mod egal; cele de valoare și de artă să fie date ca cadouri suveranilor din Anglia și Franca. Comisarii găsiră bani în valoare de 800,000 de franci, care îndată fură împărțiți între soldați, așa că fiecare primi cam câte 80 de franci. Această sumă mare de bani precum și obiectele prețioase, pe care le aveau înaintea ochilor, deșteptă în omul incult dorința de jaf. Deodată începî se se arete o neliniște foarte mare în masele soldaților și cauză în adevăr o mare grije generalilor. Această neliniște însă nu se pîrîu atît

de mare, încât să fie necesară luarea unor măsuri serioase. O întemplantare neînsemnată cauză această catastrofă. Locuitorii chinezi, care locuiau în un sat Hai-tien din apropiere, ațîțați de ura ce o aveau cătră familia domnitoare de origine mongolă și de pasiunea înăscută de a fura, reușiră să pună foc la o parte a castelului, sperând că în această confușiune vor pute să fure neturburați. Soldații iritați contra pungașilor chinezi, precum și de flacărele care creșeau din ce în ce, se grăbiră în mersul cel mai repede a ajunge la castel.

Un tablou pe cât de interesant, pe atît de desguștător se prezentă în camerele palatului, pe care la moment le umplu mulțimea soldaților beți pe jumătate și nebuni de pofta de jaf. Francezi, Englezi, Chinezi, soldați și ofițeri formau o masă deasă, care se împingeau de colo până colo. Toată deosebirea de rasă și de rang se ridicase, ori-ce sentiment de onoare dispăruse. Cu mâinile tremurînde de aviditate răscoliră toate cuferile și cutiile, răpind tot felul de pietri prețioase, cristale, stufe de mătăasă, în fine tot ce le cădea în mîni și credeau că are vre-o valoare. Unii lo-viau cu armele lor ornamentele păreților, sfărîmău mobilele ca să le poată lua mărginele de aur, alții scoteau afară obiecte de artă, ceasuri, stufe de mătăse, cărți, și erau gata la fiecare moment să arunce aceste obiecte, dacă ar fi vădît altele care se le atragă mai mult curiozitatea. Nesciind să taxeze valoarea obiectelor, adunau cristale fără valoare, pe care le țineau de pietri prețioase, și

alte obiecte mecanice, pe care pentru câțiva franci le puteau cumpăra dela Paris sau dela Londra.

Francezul la executarea acestor brutalități nu-și perdea dispozițiunea și spiritul se ironic, pe el îl încântau mai mult curiozitățile palatului, figurile bizare, sculpturile, instrumentele de musică, decât tesaurile masive și obiectele prețioase. Englezii din contră procedeau cu totul sistematic, subofițerii dau sacii lor plini soldaților ca să-i poartă și cu un ochiu examinator căutau să deosebească pietrele prețioase de cele false, câte unii aveau chiar instrumente, cu care le probau. Din timp în timp flăcările care progresau îi amenințau să se grăbească. Vădîndu-se astfel turburați în lucrarea lor, aruncară jos obiectele furate și cu covoarele cele grele și portierile dela uși și ferestri reușiră să înăbușească focul și să continue mai departe cu jaful.

Întunecul nopții numai puse capăt acestui sîlbatec spectacol. Soldații se reîntoarseră înapoi în lagăr, o scenă pe care nici cea mai puternică fantasmă nu și-o poate închipui, începî să se desfășure. Aproape fiecare soldat furuse câte un instrument de musică din mulțimea ce se afla în palat. Nu erau numai flașinete, harfe, cimbale, pistoane, ci asemenea ciasonnice cu musică, cântători automați de flaut și trombetă, orchestră de maimuțe, dăntuitori mecanici, jucători pe sîrmă, paseri artificiale care cântau, animale etc. Sgomotul tuturor acestor instrumente era înspăimîntător. La somn nici că se mai gândia cineva în astfel de momente. Astfel

toată lumea oficială din țeară, fără de a ști ce face, va fi stăruitoare pentru contrar. Și nefiind vina noastră, nici răspunderea nu mai poate fi a noastră pentru firescile consecuențe ulterioare.

se continuă până dimineața, când jaful începî din nou, câteva cadouri fură fixate pentru cei doi suverani. Comandantului și-se dete o pagodă de aur masiv, în vârful căreia se afla un diamant scânteietor. Doi păzitori armați erau puși să o păzească, după câteva oare însă diamantul dispărî și nici că s'a mai putut afla, cine l'a furat.

Jefuirea palatului dură două zile. La urmă începî să procedeze în modul cel mai barbar, stufe de atlasuri și de mătăse fură aruncate în noroiu pe strade, cărți prețioase fură luate, ca să aprindă focul cu ele în lagăr, lulele scumpe le aruncau în foc, cu mobilele și cu sculpturile elegante umpleau gropile, ca să poată trece fără multă muncă, își căutară onoarea în aceea, că și-au conservat mâinile lor curate. Hérisson însuși a urmat exemplul lor. În adevăr întră și el cu ceilalți în palat, însă nu se atinse de nimic. Avea speranța de a dobândi crucea legiunii de onoare, pe care și-o promisese generalul și de aceea nu voia să-l supere cu nimic. El refușă, când soldatul seu de ordonanță îi oferî o mare cantitate de pietri prețioase, cu condițiunea de a stăruî prelungă general să fie decorat. În

Am declarat și declar din nou, că noi, redacțiunea „Tribunei“, nu putem răspunde la aceste dojene insolente.

Am primit sarcina de a conduce redacțiunea acestui ziar numai cu condițiunea, că întemeierii și susținerii lui, care au relațiuni cu toate centrele de viață românească, mă vor ajuta totdeauna să mă informez despre sentimentul public al Românilor, pentru-ca să pot ține seamă de el. Și noi nu lucrăm aici în redacțiune de capul nostru, ci după inspirațiunile, pe care le primim dela amicii noștri din Sibiu, din Brașov, din Blaj, Cluj, Gherla, Năsăud, Arad, Timișoara, Lugoj și Caransebeș, de pretutindena, unde sunt Români, care se preocupă de cestiuni politice. Căci nu voim să conducem politica Românilor, ci să exprimăm sentimentele și convingerile lor.

Când am vădit dar', că colegii noștri dela „Gazeta Transilvaniei“ cred de cuviință a accentua un conflict, care după cea mai bună convingere a noastră nu există în partidul național, al cărui organ sântem și noi, am cerut să ni se indice linia de conduită și de pretutindena oamenilor au stăruit să lucrăm înainte cum am lucrat până acum și se nu ne perdem timpul nici să abuzăm de coloanele „Tribunei“ respunzând la nisele atacuri, care n'ar fi trebuit să ni se facă.

Așa am și făcut.

Dacă acum colegii noștri dela „Gazeta Transilvaniei“ cred, că este bine și oportun să mă prezente pe mine personal publicului român ca pe un om incapabil și vândut adversarilor noștri, e treaba acelora, care ni-au cerut să tăcem, ca să se pronunțe, dacă mai pot ori nu să stau la locul, în care m'au susținut până acum.

Vieța mea îmi este mie personal cu mult mai prețioasă decât ca să o consum certându-mă cu nisele oameni ca dl Dr. Aureliu Murășanu, dacă nu mi-se cere aceasta în interesul cauzei comune.

Am pus, în înțelegere cu procurorul, un proces de presă la cale, pentru-ca guvernul să aibă pretext de a desființa curtea cu jurați din Sibiu, ear' acum am provocat alte două procese de presă, pentru-ca guvernul să poată justifica mutarea curții cu jurați la Cluj: aceasta o susține dl Dr. Aureliu Murășanu, nu mai puțin, — chiar acum, când procesele sânt în curgere.

Dacă este adevărat aceasta, atunci sânt un miserabil, pe care România trebuie să-l omoare cu pietrii ori să-l alunge cel puțin cu ocară din mijlocul lor.

Ear' dacă nu este adevărat, atunci nu mai e vorba de mine personal, ci de un om, care își pune toate puterile, multe, puține, câte sânt, în serviciul cauzei comune, și este, nu combătut, ci insultat în cel mai ordinar mod.

Dacă se poate aceasta la noi Români, atunci: Cine va mai face ca mine, ca mine s'o pață!

Eu nu mă simt insultat: insultat e publicul român, pe care timp de cincisprezece ani, de când mi-am început lucrarea literară, un om imbecil și mișel l-a putut îmbăta cu frase goale și s'educe contra intereselor sale.

timpul când vorbia el cu soldatul, vine un altul, care vrea să cumpere pietrele. „Pentru o butelie de rachiu 'ți-le dau“, răspuse el. Comerțul se făcu și cumpărătorul n'a avut de ce să se căiască, căci în Europa a câștigat 35,000 de franci pentru ele, pe când o butelie de rachiu nu costa în lagăr atunci mai mult de o sută de franci.

Montauban, ca să aducă pe soldați earăși la disciplină, se servî de o înșelătorie; el se amestecă între soldații îmbrăcați ca mandari și ca prințese chineze și le vorbia astfel: „Copii, lăsați jucăriile acestea aici. Cum vreți să duceți cu voi nisele obiecte nefolositoare? Și dacă va veni inimicul și va trebui să ne luptăm, ce veți face voi atunci? Credeți-mi când vă spun eu, că aveți să găsiți lucruri mult mai frumoase și mai prețioase, să mergem acum la Peking și acolo își va primi fiecare partea sa“.

Această vorbire avu succes, mascaradele încetară, companiile se formară din nou și armata prezentă earăși un aspect militar. Obiectele de puțin preț fură date de bunăvoie de soldați, aurul însă și pietrele prețioase fură împachetate cu îngrijire.

Pentru artilerie era ceva ușor, fiecare colț fu întrebuițat, chiar și găurile tunurilor le întrebuițară ca ascuțitori pentru obiectele furate. Englezii probară și cu această ocaziune natura lor cea metodică, ei duceau cu sine un șir de care în lungime de două mile, pe când Francezii aveau la început numai un car pentru

De aceea vom tăce și mai departe și întodeosebi eu nu-mi voi risipi timpul și puterile, ca să aduc în fire pe un maniac, ci îmi voi lua cănta de treaba, pe care am să o fac, câtă vreme mai stau aici.

Ioan Slavici.

„ALBINA“.

Sunt acum câteva săptămâni ziarul „Nemzet“, luând drept punct de plecare neadevărurile, că „Tribuna“ este organul inteligenței greco-orientale și că ea a fost întemeiată de oameni dela „Albina“, a cerut categoric, ca acestia, adică inteligența greco-orientală și oamenii dela „Albina“ să se pronunțe, dacă aprobă ori nu cele ce se scriu în „Tribuna“.

Care va să dică cercurilor guvernamentale reprezentate de „Nemzet“ le era dorită o desavuare a „Tribunei“.

Am șis atunci, că „Tribuna“ nu e organul inteligenței greco-orientale, nici al oamenilor dela „Albina“, ci al Românilor în genere și acestia au să se pronunțe, dacă aprobă ori nu cele ce se tipăresc în coloanele ei.

S'au și pronunțat unii. În coloanele ziarului „Gazeta Transilvaniei“ am fost declarați de capi ai tuturor răutăților, ear' Înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolitan Miron a amenințat cu destituire pe toți cei ce nu ne vor desavua prin o declarațiune colectivă.

Eată acum și o declarațiune, pe care ni-o trimite dl P. Cosma, directorul executiv al „Albinei“.

Sibiu, 20 Ianuarie st. n. 1886.

Stimată Redacțiune!

În nrul 5 al „Tribunei“ sub titlul „Cestiuni bisericesci“ reflectând la răspunsul ce l-a dat Excelența Sa Metropolitanul gr-or. din Sibiu acelora, cari 'i-au gratulat la anul nou, ați binevoit a Vă ocupa și de institutul „Albina“ dîcînd: „Scim noi de ce Înalt Preasfinția Sa dorește această desavuare. Încă acum câteva săptămâni de zile a fost cerută în coloanele ziarului „Nemzet“ și dela metropolia din Sibiu și dela institutul „Albina“. Nu e aici vorbă de interese „bisericesci“, ci de o tragere pe sfoară a cercurilor politice mai înalte; de aceea dîcem și acum ceea-ce am șis atunci: biserica să rămână biserică și să nu se amestece în politică, instituturile de banisă-șicaute de daraverile lor și să nu se vîre în trebile oamenilor, care sânt independenți și n'au nevoie de a ascunde adevărul“.

Trebuie să presupun despre D-voastră, că dacă invinuiți pe cineva, veți fi avînd vre-o informațiune oare-care, căci altmîntea nu ați dîce „scim noi“.

Stînd astfel lucrul, Vă asigur, folosindu-mă de terminul D-voastră, — că cel ce V'a informat, V'a „tras pe sfoară“, căci din toate cele ce scrieți la adresa „Albinei“, nici un cuvînt n'adevărât. „Albina“ n'are nici o scire de cele ce afirmați, că s'ar fi cerut în coloanele ziarului „Nemzet“.

bagagiul comandantului și numai mai târziu mai adăugară încă câteva.

Profeția generalului relativă la o nouă jefuire în capitală nu se realiză; cu toate că soldaților li se prezintă de mai multe-ori ocaziunea, ca să-și înmulțească prada lor. Când mai târziu se sfîrși campania și trupele trebuiau să se întoarcă înapoi în patriă, disciplina de pe corabie fiind foarte serioasă, le causă destul rău. Nici că era vorbă să iee cu ei în corabie sacii plini cu obiecte furate; ceea-ce infanteristului nu-i încăpea în ranița sa și artileristului în ladă, trebuia ca pe costul lor să le trimită cu vaporul de postă în patriă. Căpitanul englez al unei corăbii ancorate în apropiere de Tsien-Tsin auzînd lipsa soldaților, le oferî serviciile sale. Cu plata înainte a unui sfert din taxa cerută, le promise acest om de onoare, că va lua asupra sa transportul obiectelor până la Shanghai. Când corabia fu umplută, el ridică ancora și nu se mai vădă. De sigur că s'a dus în America.

Așa se întîmplă, că cea mai mare parte din soldați se întoarseră acasă tot așa de săraci, cum plecaseră. Privirea bogățiilor colosale, pe care le luaseră din palatul de vară, îi înebunise, trăiau ca în vis și li-se părea că sînt preste măsură bogăți. Înșelăciunea Englezului însă îi aduse earăși la realitate. Nu le era dat lor să facă pe avutul, ci trebuiau să se mulțumească cu postul de portieri, sau de gardisti pentru liniștea stradelor.

P.

„Albina“, decînd există ea, n'a făcut politică, nu s'a vîrit în trebile nimînui, ci 'și-a căutat de daraverile sale; și cu toate acestea, de un an de zile o vedem dilnic atacată prin ziarele maghiare și înfățișată înaintea publicului maghiar ca un pericol pentru Maghiari.

Sciu dela înșiși urzitorii mișcării intențiunea și motivele lor. Ei au voit să înființeze „Kultur-egylet“-ul lor din Cluj, și ca să poată mișca pe poporul maghiar ca să le dea mijloacele necesare, nu s'au sfit a denuncia tot ce este românesc, bine sciind, că toate sînt minciuni, dar' se dîce, că scopul sanctifică mijloacele.

„Kultur-egylet“-ul s'a înființat, dar' acuma ear' le trebuie un institut de bani cu succursul statului.

Spre acest scop „Kultur-egylet“-ul a luat inițiativa ca să sparie pe Maghiari, a trimis circulară pe la toate ziarele maghiare, și să alarmeze lumea cu pericolul ce amenință pe Maghiari din partea institutelor de bani românești, la primul loc din partea „Albinei“.

De nou cîntă în cor toate foile maghiare tot pe această coardă.

Maghiarii căți au afaceri cu „Albina“ toți sciu, că nu este adevăr în cele ce scriu ziarele maghiare, dar' sub presiunea turbatului curent de astăzi, nici unul nu are curagiul să le desavueze.

De sine se înțelege, că un institut de bani ca „Albina“, nu se va dejosî la polemie cu ziarele maghiare, ci consciu de corectitatea sa, lucră mai departe în direcțiunea, care 'i-a întemeiat soliditatea și creditul, de care se bucură la toți factorii decîzitori în cestiuni de bani.

Dar' în fine nimic nu se întreprinde fără vre'un scop, și Maghiarii, cari denuncîă, cugetă că prin aceasta înaintează interesele lor naționale.

Cam deodată cu jurnalele maghiare ați început și D-voastră a Vă ocupa cu „Albina“ și cu „oamenii dela „Albina“.

Dacă Vă convine aceasta, și dacă după părerea D-voastră o cer aceasta interesele noastre naționale, n'am nimica în contră, binevoiti a scrie despre cei dela „Albina“ ca oameni privați, ce Vă vine la socoteală; ceea-ce Vă cer eu, ca la Români, este numai, că deoare-ce afirmați că „nu aveți nevoie a ascunde adevărul“ — când voiti a scrie ceva despre „Albina“, să ve trageți informațiuni exacte, și să scrieți numai adevărul.

Primiți, Vă rog, asigurarea deosebitei considerățiuni.

P. Cosma,
directorul executiv al „Albinei“.

Domnul P. Cosma trebuie să fie altădată mai explicit și mai atent la formele cuvenite.

Din declarațiunea, pe care ni-o trimite, rezultă, că „oamenii dela „Albina“ nu sînt nici ei dispuși a le da cerurilor guvernamentale satisfacțiunea, pe care Înalt Preasfinția Sa a cerut-o dela „inteligența greco-orientală“, ci vor să trăiască în bună prietenie cu noi, fiindcă ei, ca „oamenii ai „Albinei“, nu fac politică, ci daraveri economice, ear' ce vor fi făcînd ca Români și cetățeni, aceasta e treaba lor.

Atât era destul.

Încercările d-lui P. Cosma de a ne pune alătura cu ziarele maghiare și de a ne prezenta drept nisele adversari ai institutului „Albina“ ori ai oamenilor dela „Albina“, în genere apucăturile picdeșe erau de prisos, căci nimeni nu are să-l creadă. Se scie astăzi pretutindena, că susținem „Albina“, ca pe un institut la care sînt angageate capitalele noastre și trăim în cele mai bune relațiuni cu bărbății ce se află puși în fruntea acestui institut. D-Sa personal, numai singur D-Sa ne este adversar și a făcut adese-ori încercări de a profita de influența institutului, ca să ne combată pe noi și să ne despartă de unii dintre amicii noștri, un lucru, care era în contra intereselor institutului.

Era dar' destul, ca dl P. Cosma să declare, că nu va mai face pe viitor asemenea încercări, ci va menaja creditul institutului ferindu-se de fluctuațiunile politice.

Luăm dar' act despre această declarațiune, rezervîndu-ne, se înțelege, a ne informa, dacă sînt ori nu mulțumite cu ea în forma, în care a fost dată, cercurile, pe care le reprezentăm.

Austro-Ungaria descrisă ilustrată.

(Urmare și fine.)

Planul lucrării după cum am vădit și cetit cu privire la partea nemțească a operei și precum cred eu că trebuie să fie, după-ce îl voi fi comunicat cu colegii și se va fi așezat, făcîndu-se împărțirea lucrării între colaboratori, îl vom publica la timpul seu.

După această digresiune, trec la acele insinuațiuni, cari se cuprind în articolul amintit.

Se dîce „... nu în vîrtutea titlurilor literare, ci a atitudinii în viața politică“ am fost adecă aleși toți căți sîntem invitați a colabora. Mari și „late“ vorbe! Cetindu-le, trecui preste lista colaboratorilor, și aflai, că între cei șapte colaboratori români sînt trei funcționari de ai statului, doi redactori și doi profesori, adică cinci inși în funcțiuni publice, dintre cari însă rol politic numai unuia, adică subsemnatului se poate cu drept cuvînt atribui, și 'mi-se pare că intențiunea scriitorului nici n'a fost, de a face oameni politici din dd. P. Opriș și Gr. Moldovan, decît numai să-i timbreze de incapabili, și apoi în privința politică să lovească într'altul, ceea-ce se poate ceti printre șire.

Despre rolul politic al dlui Gr. Moldovan, eu unul altă cunoștință nu am, decît că scrie din când în când în ziarele unguresci „articoli patriotici“ ad captandam benevolentiam, bunăoară cum au făcut și alții, vre-o doi-trei, declarațiuni spontanee, căci neîntrebați de popa se grăbiră a răspunde anticipativ „lapădu-mă de satana și de toate isprăvile lui!“ unii prin toate la ospețe românești, alții prin reclame prin ziarele unguresci în contra proclamațiunii, de altmîntrelea fără de nici o importanță, a „irredentistilor“, unii cu scop de a se insinua în grația și favoarea stăpînilor, alții pentru a fi înaintați în funcțiuni, etc. — acesta, după a mea părere, nu e de loc un rol politic, ci este o apucătură, prin care respectivii devin, poate, ridiculoși, dar' oameni politici nici decum!

Asemenea nici împregiurarea, că cineva a asistat la o conferință politică, nu poate fi de ajuns, ca respectivul numai pentru acest cuvînt să poată fi calificat de om politic.

Di Dr. A. Diaconoviciu, a fost, ce e drept, cîțva timp redactor „răspunzător“ la un jurnal politic, nimînui însă nu 'i-a plesnit prin minte, ca să-l facă „răspunzător“ de politica susținută în acel jurnal, — apoi d-sa, după încetarea aceluia jurnal, s'a și lăpădat de isprăvile acelei politice. Sînt dar' pe deplin convins, că cuvintele onorab. red. a „Tribunei“ citate mai sus, nu se referes de fel la d-nul Diaconoviciu, precum nici la dl At. Marienescu, prin urmare consecența logică este, că deși onorab. red. a ochiat la dd. Moldovan și Opriș, — bunăoară ca măcelarul cel chior din poveste, — a lovit însă într'altul.

Precum văd, modestul meu rol politic este spin în ochii onorabilei red. a „Tribunei“ — aceasta o văd, dar' deșu lui Dumnezeu! cauza n'o văd de unde „tantae irae?“ Nu am stat, nici stau în calea nimînui; — strălucitul epitet de „conducător național“ nu mi l-am arogat nici odată; cîț timp am stat redactor în fruntea a două ziare, în acelea persoana mea n'a ocupat alt spaț de cîț „n. n. a ținut următorul cuvînt în adunarea deputaților“ sau la curtea cu jurați în procesele sale de presă s'a apărut precum urmează — adresele, destul de numeroase, cari le păstrez de suvenir între hîrțile mele, nu s'au publicat în jurnalul meu, cu un cuvînt, nu 'mi-se poate imputa că aș fi provocat susceptibilitatea conducătorilor noștri naționali nici a acoliților lor, apoi de unde dar' atîta urgiă ce se varsă asupra mea? Tainica lucrare a „sobolului“ o cunosc, motivul lucrării sale îl înțeleg, dar' nu pot înțelege „slugărnicia“ mecanică a mânilor împinse de flitul sobolului.

În viața mea publică-politică de 35 de ani trecuți nu m'am ascuns sub obroc dinaintea criticii, nici am pretins dreptul de a fi ignorat, dar' deșu, nici n'am fost, ba amicii mei, inimicii atît în publicitate, cîț și — mai vîrtos — la spate, s'au ocupat, și se mai ocupă de modesta mea persoană mai mult, decît cere vre-un interes național. Chiămați nechiămați, critisatori și criticaștri, se freacă de mine mereu și înhățînd de chică ocaziunile oportune importune.

Nu mă ascund, nici mă spariu de critică, dar' fiesce de o critică dreaptă și conștientoasă. — Despre activitatea mea ca profesor la Beiuș, Oradea-mare și Pesta, să mărturisescă învîțacei mei, al căror număr e legiune și dintre cari mulți se află în pozițiuni sociale înalte. Despre activitatea mea ca redactor în timp de 15 ani, și ca deputat 20 de ani, apărînd fiesce, după modestele mele puteri, cu condeul și cu cuvîntul interesele vitale ale națiunii mele, las să judece publicul românesc nepreocupat. În fața acestui judecător eu voi sta cu fruntea ridicată și cu

conștiința curată, nu cred însă, că s'ar pute admite a fi drept și cuvințios, ca oameni tupilați sub mantaua anonimității, fie și colective, să se arunce a supra-mi în modul sicarilor.

Dișei și repet, că întreg venitul articolului este vărsat numai asupra persoanei mele și încă și a familiei mele, căci și corespondențele publicate dela Oradea-mare, în nr.ii 262 și 268 sînt îndreptate numai și numai în contra persoanei fratelui meu, precum aceasta ușor se poate pricepe din contestul lor, ba corespondența dela București, în nr. 266 scrisă cu mare grabă, este anume făurită cu intențiunea bine vedită de a lovi în persoana fratelui meu, ceea-ce apare curat și limpede din procedura necalificabilă, ce s'a urmat chiar și atunci, când după-ce în nr. 268 s'a publicat lista celor ce dintre Români oradani au umblat la Pesta, — din care, deși lipsesce numele fratelui meu, — totuși onor. red. tace tăcerea pescelui și nu sîmte de loc datorința morală a omului onorabil, de a-și îndrepta prin un singur cuvînt („Ios. Roman. n'a fost“) greșeala făcută după informațiunii neexacte. Nu pot admite că aceasta ar pute să fie morală politică a onorabilei red.

Trecem mai departe. „Nu se crede că . . . (persoanele invitate a colabora) . . . au destulă înțelegere, destulă pregătire și destulă tărie de caracter să spună adevăratul adevăr . . . Se bănușe că . . . vor fi influențate de cercurile politice maghiare, de aceea România nu voiesc să scie despre întreaga întreprindere“.

Parcă îl vîd pe anonimul scriitor, fudul ca un duce de Braganza, cu nasul în vînt, cu capul bătînd stelele, cînta mulțumire sufletească trebuia să simțită aflîndu-se urcat la culmea insolenței. „Et pueri nasum rhinocerotis habent!“ În ceea-ce privește „înțelegerea, pregătirea și tăria de caracter“, eu unul nu simt de loc necesitatea să mă duc a mă închina noului comet (nedescoperit încă de astronomi) care „și-a aruncat teribila coadă în orbita luceaferului („Tribuna“) ca să sparie pe cei prosti, cari cred, că năprasnica coadă a cometului are să ne măture pe toți cei vii de pe fața pămîntului. Nu-i cer nici o schinteuță de lumină, nici un dram de tăria cometului, ca nu cumva să-i lipsească lui însuși, când va descinde dintru înălțimea sa, ca să-și supună pe toți vrășmașii națiunii românesce. Biată națiune! nici nu visezi, că ai un copil nesdravăn, care vine! vine! ca mîne, cu o falcă în cer, cu alta în pămînt, să te scape din toate nevoile! „Difficile est satiram non scribere“.

Cu acea puțină înțelegere, pregătire și tărie, de care am putut dispune, cu ajutorul lui D-șeu „ex propriis“, apărînd interesele culturale, bisericesti și politice ale națiunii mele, am luptat și eu ca un gregar cu condeiul și cu cuvîntul, dar' pururea în primele linii ale combatașilor, alătura (ba în 1883 când cu legea pentru scoalele secund. numai singur singurel, dintre dep. rom. am combătut-o deci am avut „destulă“ tăria), cu soții mei de luptă, și aceasta o țic fără temere de a fi desmîniț. Ajunsu-m'au și proiectilele inimice, de a căror lovitură sufer și până astăzi, nu m'am plîns însă, nici îndărăt nu m'am dat, deși etatea și lunga experiență 'mi-a impus oare-cari rezerve, vîdînd mai ales, că bărbății distinși nu numai prin inteligență superioară, ci și independenți prin averi materiale, socotiră a fi mai consult a se retrage de pe câmpul luptei, așteptînd timpuri mai fericite.

Între latele vorbe, ale scriitorului, citate mai sus, — și între ceta din alineatul unde se umilește a-mi recunoaște „oare-care“ reputațiune literară și apoi între cele din alineatul, în care admite cu multă grație, că aș avî și oare-care simțămînt de dignitate în sens politic, cine nu vede? că este o flagrantă contradicțiune, ce nu o comitea nici un om cu mediocră inteligență, necum un burduf de carte, ca scriitorul; dar' se vede, că n'a rumegat bine. Mai adaugă că am fost redactorul „unei foi politice, care a încetat, ce e drept, în lipsă de spriginire, dar' a fost odată mult cetită“. Scurt și cuprinzător! Da, a fost mult cetită, negreșit nu pentru-că a fost rîu redactată, ear' cînt pentru aserțiunea, că 'i-ar fi lipsit spriginirea, aceasta trebuie să o neg; nu 'i-a lipsit spriginirea, d-le, ci 'i-a lipsit ceea-ce „Tribunei“ mai norocoase, nu îi lipsesce, trebuincioasele rezerve materiale. Apoi trebuie să o sciti, că la crescerea acelei generațiuni de cetitori, care susține astăzi „Tribuna“ — mult au contribuit dimpreună cu celelate jurnale rom. și „Federatiunea“. Priviți înapoi cu 15—17 ani și veți găsi, că numărul cetitorilor rom. s'a întreit de atunci. Eu țin, că următorii datează oare-care respect predecesorilor, chiar în propriul lor interes, cu privire la viitor, când acesta va deveni „tempus praeteritum“.

Toate ca toate, dar' când scriitorul țice, că „Români nu voiesc să scie nimic de toată

întreprinderea“ și mai la vale ne îndeamnă totuși să lucrăm „lucrare inteligentă și conștiințioasă“ a gătat-o cu logica. Dar' omul lui D-șeu! pentru cine să mai scriem, dacă Românii nu vor să scie nimic de toată întreprinderea?

Acum după îndemnarea protectrice „să o facă aceasta“ urmează cuintesența modestiei „și noi vom fi cei dintâiu, carile vom da cuvenita satisfaciune“ rehabilitîndu-se în opinionea publică română. Cîntă grație! Bre, bre, mai că-mi vine să-i țic cu Proconsulul Festus: „Paule, Paule! țeu ai înebunit de prea multă carte!“ — Băgați bine de seamă d-lor, când vorbiți de „habilitare“ și „rehabilitare“ căci după această doctrină, ce fals o profesati și mai fals o aplicați, să nu uitați, — de scit trebuie să o sciti — că asupra d-v. celor dela „Tribuna“ — încă până a nu se nasce acest prețuit jurnal, — plana un greu nor de bănușe, care numai în vara trecută s'a resfirat, după-ce adecă ați fost abilitați, tot în sensul doctrinei adoptate de d-v. S'a și observat numai decăt, că ați trecut prin botezul abilitării, căci imediat v'ați apucat de politica personală, predilecta miserie a celui ce v'a habilitat.

„Satisfaciune, rehabilitare“ eu nu vî cer, nici primesc dela tribunalul d-v., ci observînd, din polemile ce purtați cu ungușoaițele d-v. dela Cluj, că le pricepeți, cînt de bine și limba și limbagiul, în acea limbă vî rog cu toată smerenia „egy kissé hátrább az agarakkal“.

Este o lege a naturii, ca bătrînilor să urmeze tinerii, eu care îmi iubesc națiunea, nu am în această privință decăt o singură dorință: ca generațiunea sucrescinte să ne întrecă în sciință, bărbăție și laboare! Noi cesti bătrîni, scind, că „longus post nos ordo, idem petentium decus“ și mai ales, că următorii nostri, sînt mai harnici, ne vom duce mulțumiți și fericiti!

Primiți d-le director încredințarea osebitei mele stime.

Alexandru Roman.

Revistă politică.

Sibiu, 10 Ianuarie st. v.

Se scie, că înainte de isbucnirea răboiului sîrbo-bulgar s'a prezentat în dieta ungară o interpelațiune cu privire la aceea, dacă este adevărat, că monarchia austro-ungară a luat asupra-și garanța împrumutului contras din partea Sîrbiei. Din capitala Ungariei se împărțesce acum, că ministrul-president Tisza are de gînd să răspundă cînt mai îngrabă la acea interpelațiune și încă în acel înțeles, că guvernul n'a fost nici cînd și decăt nimeni provocat să iee o asemenea garanță, și că astfel nici n'a putut să o iee. De asemenea va răspunde ministrul-president și la interpelațiune ce privește festivitatea gimnastică din Dresda declarînd, că presidentul festivității de gimnastici s'a excusat pentru disordinea ce s'a ivit cu acel privilegiu numai decăt după regretabilul incident și a declarat, că cuna dărîuită decăt gimnasticii ungru va fi păstrată la reuniunea gimnasticilor. Cînt privesc în sfîrșit interpelațiune privitoare la corespondența germană a corpului de armata IV cu autoritățile ungar, guvernul va răspunde în următorul mod: O dispozițiune clară, ce ar îndruma pe autoritățile militare a se folosi de limba maghiară, există numai în privința regimentelor ungresce, și cu toate că în interesul administrației ar fi de dorit, ca limba maghiară să se folosească în tot locul pe teritoriul statului ungar, aceasta nu se poate pretinde tocmai pe baza unei dispozițiuni legale. Pentru-că acest raport să se schimbe, ar fi înainte de toate de lipsă ca în țeară se fie generală acea conștiință, că armata nu e austriacă, ci comună.

La 19 a l. c. n. și-a început conferința vamală în Viena consultările cu privire la convențiunea vamală și comercială ce are să se încheie cu România. În ședința primă s'au rezolvat mai multe cestiuni detaliate și privitor la aceste s'au și efectuat învoielii între reprezentanții guvernului austriac și ai celui ungar. Dar' materialul ce e de a se rezolva e atît de mare, încăt conferința vamală va trebui să mai țină încă cel puțin șese sau șapte ședințe. La ședința au luat parte din partea austriacă consilierul de secțiune bar. Kalchberg, din partea ungară consilierul de secțiune Mihalovici, ear' din partea ministerului de externe bar. Glanz.

Procederea colectivă a puterilor în ceea-ce privesc cestiunea balcanică

n'a avut până acum încă nici un rezultat. O foaie din Budapesta țice, că un vestit arhiepiscop din Ungaria să se fi exprimat odată: „Fiecare dintre canonicii mei e un om foarte cuminte, de cum se întrunesc însă capitolul, acesta nu face altceva decăt prostii“. Ear' foaia jidano-maghiară aplică aceasta țicătoare la așa numita „Europă“, și are toată dreptatea, cînd o face aceasta.

Cu toate că cu provocarea la demobilizare, inițiată decăt Rusia, puterile n'au făcut multă ispravă, Rusia are deja o nouă propunere *in petto*, cu care, dacă va isbuți, poate să tragă cu desevîrșire pe sfoară pe acele puteri, pe care voiesc să le tragă. Propunerea Rusiei merge adecă într'acolo, ca toate puterile fără excepțiune să se întorcă în contra celui stat, care va începe din nou ostilitățile, cheme-se apoi acela Sîrbia, Bulgaria ori Grecia. Și se vorbește, că cercurile guvernamentale rusesce cred cu toată serioșitatea, că această combinațiune o să succedă și o să se poată și executa.

Cronică.

Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a dărui din cassa Sa proprie 100 fl. pentru repararea bisericii și casei parohiale gr.-cat. din Betlean.

Pacea de București. „Pester Lloyd“ primesc din București de ddo 15 Ianuarie următoarele:

Deși privitor la scirea oficioasă din Belgrad, că din Sîrbia s'au propus Bucureștii ca loc pentru negocierile de pace sîrbo-bulgar, până acum încă n'a sosit aci o întrebare prealabilă privitoare la această propunere, totuși nu mai există nici o îndoială, că o astfel de propunere ar afla în cercurile conducătoare de aci întipinarea cea mai amicală. Deoarece deși România n'a fost până acum politicesc de loc atinsă de complicațiunile de pe Peninsula-Balcanică, e totuși ușor de înțeles, că prolongirea acelora n'ar fi rămas fără influență retroactivă asupra statului vecin din Nord dela Dunărea de jos, și că prin urmare România are un interes esențial de a promova pe cît se poate încheierea păcii. Afară de aceasta se mai poate susține cînt de bine, că nici un popor din Europa n'a păstrat față cu evenimentele din Peninsula-Balcanică o obiectivitate mai mare a judecării decăt națiunea română. Abstracție făcînd dela cîțiva politici dătători de ton, care pe timpul isbucnirii complicațiunilor se cugetau a provede România cu garanțele trebuincioase în contra ulterioarelor complicațiuni ce ar pute tangea poziția politică a tînerului regat, — încercarea sîrbo-bulgară n'a alterat opiniunea publică din România cum s'a întemplat la cea dintâiu faimă despre o pretinsă violare a granițelor. Chiar și foile opoziționale, pentru care ori-ce incident e destul de bun pentru a da năvala asupra guvernului și a dinastiei, prelîngă toată voința n'au putut afla pretexte de a face capital politic din evenimentele de pe Peninsula-Balcanică. Dacă așadar s'ar destina Bucureștii ca loc pentru negocierile de pace, s'ar afla aci o dispoziție, cum abia se poate dorî mai bună pentru astfel de negocieri.

Cea mai nouă scenă din dieta Ungariei — în descriere germană. Una dintre cele mai cetite foi berlineze aduce despre scandalosa scenă, ce s'a petrecut de curînd în dieta Ungariei, următoarea comunicare: „Teri s'au întemplat în dieta ungară, precum ne împărțesce o depesă particulară, nisce scandale îngrozitoare. Deputatul Szabo a imputat ministrului-president Tisza, că intimii lui au defraudat din averea statului. Tisza 'i-a răspuns că aceasta e o calumnia. Szabo a respins imputarea calumniării, n'a numit însă nici un nume, cu toate că era mereu provocat a numi. Mai mult de o jumătate de oară a ținut grozavul sgomot, deputații au sărit cu pumnii asupra altora și numai cu greu s'a putut împedeca o încercare formală.“ Până aci împărțesirile foaiei berlineze reproduce după „B. Tgbllt.“ Cest din urmă țice apoi, că corespondentul foaiei respective are de sigur mai multă fantasie, decăt iubire de adevăr, și se pare că în Berlin presupun despre deputații nostri și ceea-ce ar fi imposibil.

Partidul independent și din 48 din dieta Ungariei a ținut o conferință, în care Gavriil Ugron a sulevat cestiunea, dacă partidul consideră de oportun a lua o ținută hotărîită în direcțiunea politice externe, și adecă ca monarchia noastră să easă din alianța celor trei imperii și să declare ca dorit un raport mai intim al ei față cu statele balcanice? Partidul a discutat această cestiune și maioritatea a fost de părere, că ar trebui să se aștepte soluțiunea actualiei crise orientale, ceea-ce ar avî ca urmare o limpede a situațiunii și atunci s'ar pute lua o ținută în direcțiunea aceasta. Iuliu Lukács declară că deși ar fi de dorit ruperea alianței cu Rusia, n'ar fi totuși consult a-l perde pe celalalt aliat puternic, deoarece ce am rămîne isolați. Coloman Thály nu află oportun a rupe alianța cu Germania. Cu totul alta ar fi situațiunea dacă d. e. Franția, țeara libertății, ar fi mai

aproape de noi. Dar' Franția e departe, pentru aceea nu ne putem lipsi de Germania. Nicolau Bartha spriginesc propunerea lui Ugron deoarece-ce aceea corîspunde și intențiunilor lui Kossuth. În același înțeles se pronunță și Ludovic Mocsáry. Gavriil Ugron își retrace propunerea rezervîndu-o pentru timpul, cînd situațiunea în Orient va fi mai clară.

Dr. Alexandru Marcovici profesor de clinică la facultatea de medicină din București, membru al Eforiei spitalelor civile, medic primar al spitalului Colțea, membru al consiliului sanitar superior, senator etc. a încetat din vieță după o scurtă boală și în urma unei crude suferințe. Laureat al facultății de medicină din Paris Al. Marcovici, venind în țeară, dobîndi îndată încrederea tuturor și își cîpeta un nume foarte distins ca om de sciință. Perderea lui este adînc simțită de toți, și reamintirea numelui lui va rămîne pentru totdeauna ca un exemplu de muncă și de încurajare pentru cei ce se devotează carierei științifice. Fie-ți țerina ușoară!

Cum se respectează legile la noi. Diarul „Narodni Noving“, ce apare în T.-Szt-Marton în limba slovacă, scrie, că judecătoria cercuală din Ar-Maroth a hotărîit, a nu mai primi dela anul nou începînd acțiuni și acule în limba slovacă, dacă acele nu sînt proveđute cu o autentică traducere maghiară. „Narodni Noving“ țimbrează această procedere de un arbitragiu și protestează sus și tare în contra impunerii unui nou imposit (taxele traducerii) poporului slovac.

De ale kulturegylet-urilor. Comisiunea financiară a reprezentanței cetății Budapesta a votat din nou 5000 fl. pentru reuniunea de „cultură“ din Cluj. Se vorbește, că în Cașovia încă se va înființa un „kultur-egylet“ pe calapodul celui din Cluj.

Din Sofia. „L'Etoile Roumaine“ primesc din Sofia o telegramă, prin care 'i-se comunică, că Alteța Sa principele Alexandru al Bulgariei a primit în audiență solemnă pe dl Al. Beldiman, agentul diplomatic și consulul general al României.

Seara a fost la palat un mare prînz oficial. A. S. principele Alexandru a ridicat un toast în sănătatea MM. LL. Regelui și Reginei României; după acest toast musica militară a cîntat imnul național român.

În a patra reprezentație dată de celebra A. Patti la București s'a jucat Traviata. Ca și în scriile precedente, dna Patti a avut un succes imens și la fiecare act a fost de mai multe ori chîmătată la rampă. Numerosul și distinsul public, care umplea completamente teatrul a făcut o adevărată ovațiune celebrei cîntărețe. Dna Patti a primit mai multe buchete și coroane de flori, o liră făcută din flori naturale precum și un costum național. În logi, între alte persoane, erau observate dna Pia Brătianu, cu dl și dna Dr. Cantacuzin, dnele Sturza, dl și dna Stolojan, dl și dna Radu Mihaiu, etc.

Tribunalul marțial sîrb și-a început activitatea în Pirot. S'au făcut numeroase areștări. Activitatea tribunalului e îndreptată mai cu seamă asupra Bulgarilor inculpați, că s'ar fi făcut vnovații de crima înaltei trădări făcînd în timpul răboiului servicii de spionagiu și trăgînd din ferestrele caselor asupra soldaților sîrbi. Primarul din Pirot asemenea a fost arestat și ferecat în lanțuri. El este inculpat, că ar fi arîtat trupelor bulgare potecile ascunse, cari conduc prin Izvor la Pirot și astfel au înlesnit Bulgarilor calea, ca să atace dela spate pe Sîrbi.

Amnestiații din Sîrbia. Membrii comitetului central radical din Belgrad au votat o adresă de mulțumire regelui Milan pentru amnestia acordată criminalilor politici. Emigranții însă din cauza atitudinii ce au urmat-o în resbelul cu Bulgaria, n'au fost amnestiați.

Resistența trupelor bulgăresce. În urma evenimentelor sîngeroase din campania sîrbo-bulgară aflăm un detail foarte interesant despre rezistența trupeii bulgare în marș. Astfel regimentul din Varna (Primoski Polk) a putut străbate o distanță de 95 kilometri în 32 oare trecînd apoi încă și strîmtoarea dela Ithiman. În tot timpul marșului nu rămăsese în urmă decăt 62 oameni dintr'un efectiv de 4500. Regimentul se punea în marș numai cu puscii și cartușe fără bagagi.

Congresul orientalistilor. Dintr'o scrioare adresată de ministrul instrucțiunii publice al Austriei primarului din Viena reese, că al 7-lea congres internațional al orientalistilor se va întruni în anul acesta la Viena.

Institutul american al lui Pasteur. Se anunță din New-York diarului „Times“ că acolo s'a format o societate intitulată „Institutul american al lui Pasteur“ pentru a aduna fonduri în scopul, de a asigura tratamentul gratuit, după metoda Pasteur, la toate persoanele mușcate de căni turbați, cari n'ar avî indetule mijloace pentru a se pute cura.

Director: Ioan Slavici.
Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitatiuni:

1 Februarie a. c. imobilele lui Trăilă Margan, decătră judecătoria cercuală din Detta, în comuna Sămlacul-mare.

20 Maiu a. c. imobilele Bertei Laczay, decătră tribunalul reg. din Nyiregyháza, în comuna Viss.

27 Ianuarie a. c. imobilele lui Paul Kerekes, crotitor, în casa proprie din Nyiregyháza.

Edicte:

Din partea judecătoriei cerc. din Făgăraș se provoacă aceia, cari au oare-cari drepturi de pretensiune la averea rēp. L. Bōhm a 'șile insinua în 45 de zile.

Din partea tribunalului reg. din Timișoara se provoacă pretensiunile la rămasul după Andreiu Avrigean a se insinua în 45 de zile.

Concursuri:

Un post de practicant de drepturi la tribunalul reg. din Marm.-Sziget. Concursurile se trimită în 2 săptămâni la presidiul tribunalului reg. de acolo.

Un post de inspector de drum în comuna Berzaszka. Concursurile se trimită în 6 săptămâni la oficiul de arhitectură din Lugoj.

Un post de adjunct-conducător la cartea funduară a trib. reg. din Lugoj. Concursurile se trimită în 2 săptămâni la presidiul trib. de acolo.

Economie.

Starea financiară a lumii la finea anului 1885. „Românul“ află că starea de astăzi într-adevăr amintesc pe cea dintre 1820 și 1830. Drept iocană despre situația economică a Europei la 1827, „Românul“ reproduce cuvintele de pe atunci ale lui Sismondi:

„Un strigăt de durere se ridică din toate orașele manufacturare ale lumii vechi și câmpiile lumii noue îi răspund: Pretutindeni comerțul e isbit de aceeași slăbiciune; pretutindeni el întimpină aceeași neputință de a vinde. Sânt cel puțin cinci ani, decând a început suferința și, departe de a se liniști, ea pare a crește cu cât durează mai mult. Suferințele manufacturarilor sânt cele mai pentru-că în deosebire de agricultori, întreaga sistență depinde de schimburi. O simptomă ei suferințe universale sânt acele societăți

patriotice, care se întocmesc în Belgia și Germania pentru a respinge mărfurile străine. Suferințele ce îndură toți au făcut a prevala sistema protectoare.“

Apoi, venind la agricultură, Sismondi adauge:

„În același timp, arēndașii și proprietarii se plâng că se ruinează; ei cer, cu mari strigări, legi protectoare, monopoluri, declară că nu mai pot susține concurența străină.“

Acest tablou înfățișează și situațiunea economică actuală a Europei și explică faptele, ce vedem petrecându-se sub ochii nostri.

Nu adaugem că crisa de astăzi va fi urmată de evenimente ca cele, care s'au produs după 1830, pentru-că nu vom a lua rolul de profeți, dar' nu putem ascunde că tendințe reacționare se manifestă în multe părți și că, în timpuri ca cele prin care trecem, o întoarcere înapoi, nu mult dăinuitoare poate fi.

Porci trihinoși în Prusia. În Prusia s'at constatat dela 1876 până la 1881, 7836 de mascuri trihinoși.

Nu mai în anul 1882 s'au aflat 1852. În acest timp s'au cercetat aproximativ trei milioane opt sute de mii de mascuri, astfel că cei cu trihină erau aproape 5 la 10,000. Dacă luăm în considerație, că la 1883 în Emersleben fură afectați de trihinosă nu mai puțin decât 403 oameni dela un singur mascour, vedem căți oameni a salvat explorația microscopică a cărnei scoțând din comerț pe acești 7835 mascuri.

Conferența vamală austro-ungară este convocată la Viena pentru ziua de 19 Ianuarie, scrie Correspondance de Vienne; această conferență va elabora regulamentul instrucțiunilor pentru delegați, care vor lua parte la negocierile privitoare la încheierea unui tractat de comerț cu România. În cercurile guvernamentale dela noi curentul este pentru regimul tarifului vamal și prin urmare contrar regimului convențional.

Tergul de rîmători în Steinbruch. În 20 Ianuarie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 44.— cr. până 45.— cr. unguresci grei, tineri 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 42.— cr. până 44.— cr., marfă țerănească, grea 40.— cr. până 43.— cr., de mijloc 38.— cr. până 40.— cr., ușoară 38.— cr. până 40.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci

grei 40.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 38.— cr. până 40.— cr., transito ușori 36.— cr. până 37.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta dela 20 Ianuarie st. n.

Grâu (din Banat): 72—78 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.75 până 8.10, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.65 până 8.—, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.75 până 8.10, (de Baoska) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.75 până 8.10, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.30 până 7.80.

Sēcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 6.15 până 6.35 (Orq nutreț): 60—62 Kilo fl. 5.50 până 5.95; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.20 până 9.—

Ovēs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.40 până 6.70. Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.10 până 5.15; de alt soi fl. 5.05 până 5.15.

Rapița fl. 10.— până 11.50; de Banat fl. 10.— până 11.50.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.— până 5.25.

Cursul pieței din Sibiu.

din 22 Ianuarie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română . . . Cump. 8.40 vënd. 8.50 Lire turcesci . . . „ 11.20 „ 11.25 Imperiali . . . „ 10.20 „ 10.25 Ruble rusesci . . . „ 1.22 „ 1.22

Bursa de Budapesta

din 21 Ianuarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6% . . . —.— „ „ hârtie „ 4% . . . 100.70 „ „ hârtie „ 5% . . . 92.95 Imprumutul căilor ferate ung. . . 151.75 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) . . . 98.50 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) . . . 127.— Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) . . . 112.— Bonuri ale ung. . . 103.75 „ „ cu cl. de sortare . . . 103.75 „ „ bănățene-timișene . . . 103.75 „ „ cu cl. de sortare . . . 103.50 „ „ transilvane . . . 103.75 „ „ croato-slavone . . . 103.50 Despăgubire pentru dijma ung. de vin . . . 98.— Imprumut cu premiu ung. . . 117.25 Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . . 123.25 Renta de hârtie austriacă . . . 83.90 „ „ argint austriacă . . . 84.15 „ „ aur austriacă . . . 111.25 Losurile austr. din 1860 . . . 140.50 Acțiunile băncei austro-ungare . . . 871.— „ „ de credit ung. . . 303.25 „ „ „ austr. . . 297.— Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“ 101.— Argintul . . . —.— Galbeni împărătesci . . . 5.90 Napoleon-d'ori . . . 9.97 Mărci 100 imp. germane . . . 61.80 Londra 10 Livres sterlinge . . . 126.30

Bursa de Viena

din 21 Ianuarie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6% . . . —.— „ „ hârtie „ 4% . . . 100.60 „ „ hârtie „ 5% . . . 92.75 Imprumutul căilor ferate ung. . . 151.75 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) . . . 98.40 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) . . . 127.— Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) . . . 112.50 Bonuri rurale ung. . . 103.60 „ „ cu cl. de sortare . . . 103.50 „ „ bănățene-timișene . . . 103.75 „ „ cu cl. de sortare . . . 103.75 „ „ transilvane . . . 103.50 „ „ croato-slavone . . . 103.75 Despăgubire pentru dijma ung. de vin . . . 98.25 Imprumut cu premiu ung. . . 117.25 Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . . 123.10 Renta de hârtie austriacă . . . 84.— „ „ argint austriacă . . . 84.25 Renta de aur austriacă . . . 112.70 Losuri austr. din 1860 . . . 140.40 Acțiunile băncei austro-ungare . . . 871.— „ „ de credit ung. . . 303.— Argintul . . . —.— Galbeni împărătesci . . . —.— Napoleon-d'ori . . . —.— Mărci 100 imp. germane . . . —.— Londra 10 Livres sterlinge . . . —.—

Începând de Duminică 24 Ianuarie

Bere nouă.

Se recomandă

[287] 1-2 cu toată stima

Ioan Habermann.

În mica scrisoare „Der Krankenfreund“ (Amicul bolnavilor) sânt indicate o mulțime de remedii de casă, cari s'au dovedit în decurs de mulți ani ca sigure, și din această cauză merită cea mai călduroasă recomandare. Fie-care bolnav ar trebui să cetească scrisoarea. Cu deosebire celor ce sufer de podagră, reumatism, oftică, slăbiciune de nervi, anemie, li se atrage atențiunea la aceea, că foarte adeseori așa numitele boale incurabile, se vindecă cu medicamente de casă. Cine dorește să cetească cărticica „Krankenfreund“, să scrie o corespondență la institutul editor Richter în Lipsca, și expedarea va urma. Prin aceasta nu se fac spese pentru comandator. [194] 13—20

Apoteca

la „mărul de aur al imperului“

I. PSERHOFER

Viena

Singerstrasse 15.

Pilule curățitoare de sânge

mai nainte numite Pilule universale, merită numirea din urmă, fiindcă au adevărit efectul lor făcător de minuni. În casurile cele mai desperate, în cari celelalte medicamente s'au întrebuintat fără nici un efect, după folosirea acestor pilule s'a dobândit în nenumerate casuri și în timp scurt, însănătoșare deplină, 1 scutulă cu 15 pilule în preț de 21 cr.; un pachet de 6 scatulă 1 fl. 5 cr., comande cu rambursă nefrancoată 1 fl. 10 cr. Mai puțin de un pachet nu se trimite.

Au sosit o mulțime de scrisori, prin care consumenții mulțumesc pentru redobândirea sănătății lor în cele mai deosebite și mai grele boale. Fie-care după-ce va folosi acest medicament, se va simți silit a-l recomanda mai departe.

Reproducem câteva dintre mulțimea de scrisori de recunoștință.

Leongang, 15 Maiu 1883.

Preaonorate Domnule! Pilulele d-voastre produc adevărată minune; ele nu sânt ca alte multe mijloace lăudate, ci ele ajută într-adevăr aproape pentru toate.

Din pilulele procurate la Pasci cele mai multe le-am împărțit amicilor și cunoșcuților și au folosit tuturor, chiar și persoane de o etate înaltă și cu diferite boale și dureri au dobândit prin ele dacă nu sănătatea completă, dar' totuși o îmbunătățire însemnată. Te rog dar' să-mi trimiți earși cinci pachete. Dela mine și din partea tuturor căți am avut norocirea a ne redobândi prin pilulele d-voastre sănătatea, — cea mai intimă mulțumită

Martin Deutinger.

Bega-St.-György 16 Februarie 1882.

Onorate Domnule! Nu vă pot îndestul exprima mulțumită pentru pilulele d-voastre, deoarece prelungă ajutorul lui Dđeu, muierea mea care a suferit ani îndelungați de misere, s'a vindecat prin pilulele curățitoare de sânge ale d-voastre de această boală, și deși deocamdată mai trebuie să folosească, totuși sănătatea ei e atât de recreată, încât poate să-și caute earși cu vioiciunea tinerească de toate ocupațiunile sale. De această mulțumită a mea vă rog să faceți un pentru binele tuturor suferitorilor și vă rog totodată pentru trimiterea din nou a alor două scatulă de pilule și două bucăți de săpun chinezesc. Cu deosebită stimă, devotat

Aloisiu Novak. Grădinar suprem.

Stimate d-le! Presupunând că toate medicamentele d-tale vor fi tot așa de bune ca renumitul d-tale balsam în contra degerării, care în familia mea a făcut un sfârșit repede mai multor casuri de umflături de degerare, prelungă toată neîncrederea mea în așa numitele mijloace de vindecare generale, m'am hotărît totuși a începe cu pilulele depurative ale d-tale, pentru a bombarda cu aceste mici globuri durerile mele îndelungate de hemorroide. Fără întârziere trebuie să-ți mărturisesc, că suferințele mele vechi după o întrebuintare de 4 săptămâni, au încetat cu totul și că recomand în modul cel mai călduros în cercul amicilor mei aceste pilule. N'am nimic în contră și dacă vei face întrebuintare de aceste șire, — dar' fără de publicarea completă a numelui.

Viena, 20 Februarie 1881. Cu toată stima C. v. T.

Balsam de înghețatură de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu ntra cucuelor de îngheț de tot felul, cum și pentru vinerea de rane vechi etc. 1 burcănel 40 cr.

Esența de viață (picături de Praga) în contra stomacului stricat și durerilor provenite din aceasta de tot soiul, un leac excelent de casă. 1 flacon 20 cr.

Pflastru-universal probat de prof. Steudel, la rane de împuns și lovituri la toată specia de umflături rele, la umflături ce erump în mod periodic, la ranele și aprinderile de țite și la multe alte boale de acest soi. Un burcan 50 cr.

Alifie american de reumatism, remediu cu efect grabnic și sigur, cel mai bun leac la toate relele reumatice, ca: durere de osul spinărei, junghiuri, ischias, migrenă, dureri de dinți, de cap, de urechi etc. etc. 1 fl. 20 cr.

Esență de plantan un mijloc de casă general recunoscut și excelent în contra troachnei, a răgușelii, a tusei dureroase, etc. Un flacon 50 cr.

Pomadă de Tannochinină de I. Pserhofer de un șir de ani recunoscut ca cea mai bună dintre toate remediile pentru crescerea părului un burcan mare elegant 2 fl.

Sare universală de curățenie de A. W. Bullrich. Un remediu excelent de casă în contra tuturor urmărilor ale indigestiunii: ca durere de cap, amețeață, cărcei la stomac, acreală în gât, suferințe haemoroidale, înuciere etc. 1 pachet 1 fl.

Medicamente homöopatică de toată specia se află totdeauna în cantitate suficientă.

Afară de preparatele aci numite mai sânt toate specialitățile farmaceutice indigene străine anunțate în ziarele austriace, precum:

Săpun chinezesc de toaletă, 1 buc. 70 cr.

Esență pentru ochi de Dr. Romerhausen. 1 flacon 2 fl. 50 cr., 1/2 flacon 1 fl. 50 cr.

Plastru pentru turisti, 1 pachet 60 cr.

Prav în contra asudării picioarelor, 1 scatulă 50 cr.

Fluid pentru podagră de Kwida, 1 flacon 1 fl.

Dintre specialitățile franceze:

Pasta de pept de Georq de mulți ani recunoscută în general ca cel mai excelent și mai plăcut mijloc în contra flegmei, tusei, răgușelii, catarchului, a durerilor de pept și plumăni și contra boalelor de gât. 1 scatulă 50 cr.

Rachiu de droșdii, 1 flacon 60 cr.

Vin pepsin de Chassaing, 1 flacon 2 fl. 25 cr.

Pilule pentru câni, 1 scatulă 30 cr.

Sare pentru stomach alui Schaumann, 1 scatulă 75 cr.

Vin titrat de China de Ossian Henri, 1 flacon 2 fl.

etc. etc. și toți articolii ce doar nu s'ar afla în deposit se vor procura și expeda la cerere prompt și foarte efitin.

Licor de ierburi alpine de W. O. Bernhard, 1 flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 fl. 40 cr.

Vin de China cu fier. Un flacon 2 fl. 50 cr., o jumetă scatulă 1 fl. 50 cr.

Comande prin postă în preț de sub 5 fl. se efectuează numai după trimiterea prețului prin asigățiune postală, comande mai mari se trimit și cu rambursă postală.